

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:
1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl.,
1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate:
1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamente se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popoale No. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat și la loterie

Odată — și acum.

(tpv.) Înainte cu treizeci-și-patru de ani Austria se afla în același hal în care se află astăzi. Slabă și neputincioasă în afară, ear' în sinul propriu, certe și desbinări. O situație cât se poate de deplorabilă și de critică. Și în această tristă stare de lucruri s'a aflat totuși o soluție potrivită pentru sanarea relor existente. Viena a zis așa: nu ne rămâne alta, decât să întindem Ungariei mâna de înfrățire și de împăcare. Pentru-că Viena trăia în raporturi foarte încordate cu Ungaria. În Ungaria domnea perfectul absolutism.

Și cuvântul trup s'a făcut. Dieta Ungariei a fost convocată la Pesta, pe 14 Decembrie 1865, și toate popoarele Ungariei, sătule de jugul greu al absolutismului, s'au grăbit să trimită reprezentanți, bine aleși, la dieta ungară din Pesta.

Dieta a fost deschisă prin mesaj de tron, în care s'a accentuat în mod deosebit dorința Coroanei, ca: Ungaria să asigure poziția de mare putere a monarhiei și să asigure drepturile Coroanei.

Cel-ce a dictat în condeiu cuvintele acestea, la dictarea mesajului de tron, a făcut rău serviciu Coroanei; pentru-că prin ele a stîrnit în Maghiarii nostri sentimentul unei vedite grandomanii, încuibându-se în ei convingerea, că monarhia nu poate exista, ca mare putere, fără concursul lor, și că ei sînt factorii principali în politica externă a monarhiei. A fost deci o greșală, care a dat roade destul de bine simțite și constatate în decursul anilor, urmași de atunci încoace.

Cu toate acestea, nu se poate spune, că grandomania concetățenilor nostri de rassă maghiară ar fi izbucnit la momentul; pentru-că faptul e, că în dieta maghiară, deschisă la 14 Decembrie 1865, ei s'au arătat foarte calmi și foarte concilianți față de celelalte naționalități din patrie, cari, cu ei împreună, formează populațiunea Ungariei.

Au fost puși la probă chiar la adresa-răspuns, ce s'a dat mesajului de tron, și au prestat proba în mod onorific și laudabil pentru ei.

S'a făcut atunci propunere din partea deputaților naționali (nemaghiari), ca în loc de „națiunea maghiară”, expresiune folosită în adresă, să se zică „națiunile patriei”, — și tocmai ei s'au grăbit să deie explicarea cuvenită, că sub „națiunea maghiară” nu se înțelege numai rassa maghiară, adică „naționalitatea maghiară”, ci se înțelege complexul tuturor naționalităților locuitoare în Ungaria, cari cu Maghiarii împreună formează populațiunea patriei comune. Se înțelege națiunea ungară. Ear' deputatul maghiar, Böszörményi László, pentru a respira ori-ce urmă de neumerire, a declarat în modul cel mai categoric, că: „Nu numai că nici unuia dintre noi nu-i trece nici măcar prin mîntă să lege o astfel de învoială națională maghiară (cu cei din Austria) care și-ar uita numai că e un fir de păr de drepturile altor naționalități locuitoare în Ungaria; nu numai că nu vrem să le dăm uitării: ei protestăm chiar în contra ori-cărei nișuște, care ar avea de scop, ca anumite dispozițiuni să se facă în detrimentul celorlalte naționalități”.

Astfel de spirit și astfel de ton, — ca să nu citez și altele, — domnea la 1865 în dieta Ungariei; și nu e mirare, că pe acele vremuri, naționalitățile nemaghiare din țeară manifestau o deosebită încredere în nobila națiune maghiară, care se bătea în piept, că va împărți toate drepturile ce le va primi, — cu naționalitățile surori din Ungaria. Pe atunci era recunoscut deci principiul egalității în drepturi pe seama tuturor popoarelor din patrie, și erau recu-

noscute, ca existente, naționalitățile nemaghiare din țeară.

Și acum? Boala grandomaniei a erupit în plină putere.

Astăzi, după treizeci-și-patru de ani, vine un guvern păcătos, și decretază prin ordonanță ministerială, că naționalități nu există în Ungaria, ci există o singură națiune alcătuitoare de stat, națiunea maghiară!

Și vin pionirii culturale maghiare, reprezentanții opiniunii publice maghiare, în frunte cu faimosul Bartha Miklós, și decretază și ei, că națiunea română nu a existat nici-odată și nu există nici astăzi, precum nu există nici alte națiuni în Ungaria, ci există numai nobila națiune maghiară!

Curat vorba aluia: Oamenii nu mai văd pădurea de — arbori!

Ce denotă lucrul acesta? A ceea, că oamenii și-au pierdut mințile și că în locul generațiunii înțelepte de odinioară, au venit oameni din o generațiune scrintită la mînt. Și cum lumea, și nici măcar o țeară, nu poate fi condusă și stăpînită de nebuni, va trebui ca generația de astăzi maghiară să fie pusă, mai curînd sau mai tîrziu, sub — curatelă, dacă boala nu i-se va vindeca.

Dar' s'au revin la temă. Austria se află astăzi tot acolo, unde se afla înainte cu treizeci-și-patru de ani. Slabă și neputincioasă în afară, ear' în sinul propriu, certe și desbinări. Și se caută și acum soluția pentru sanarea relor.

Care e soluția potrivită? Următoarea: Monarhia austro-ungară e mamă bună pe seama tuturor popoarelor ce o compun. Mama e bolnavă. Să se cheme, și să se facă loc în jurul patului ei pe seama tuturor ficelilor sale iubitore, căci prin o bună îngrijire comună, bolnava mamă se va însănătoși! Pentru-că mama trebuie să trăiască. Interesul tuturor fiicelor pretînd cu ea să trăiască.

Ear' dacă nu se va face așa, mama își va da sufletul în brațele acelor fiice desmierdate, cari s'au îmbulzit în jurul patului ei, și nu lasă ca și celelalte să se apropie de pat. Pe seama acestora vor rămîne atunci regretele eterne, dar' ajutor nu-i vor mai putea da!

Sibiu, 27 Dec. n.

Dualismul. Politicianii maghiari sînt foarte îngrijați de cele-ce se pot întîmpla în Austria. Cei mai mulți sînt de părerea, că ordinea nu poate fi restabilită în monarhia austro-ungară fără zguduiri puternice, fără crisă radicală, care se va deslînșui în prima linie asupra — dualismului. Un politician de frunte maghiar, o spune lămurit în „Bud. Hirlop” că dualismul nu mai poate fi mîntuit. Forma aceasta de constituție trebuie să cadă. „Noi, — zice Ungurul, — am fin-o cu amîndouă mîntele; cu capul, cu umărul nostru, precum adică o și finem; dar' înzădar, căci cei de dincolo o aprind deasupra capului nostru!” Dar', ca totdeauna, politicianul maghiar are și soluția gata, la îndemînă. Întregul buget al guvernului comun să fie prezentat parlamentului maghiar. Acesta-l va censura; și din suma stabilită va vota partea ce cade pe Ungaria, adică, treizeci-și-patru și 1/10 de procente, ear' restul încasseze-l Împăratul cum știe, pe cale federativă, sau cu putere absolută, — Maghiarilor le este tot una. Sigur că Maghiarilor le este tot una, cînd e vorba de — pielea lor!

Maghiarisarea Fiumanilor.

Guvernul maghiar al „legei, dreptului și dreptății” a făcut un energie pas înainte, pentru a liniști spiritele agitate din Fiume, și anume, a turnat oleiu pe foc. Ca dar de Crăciun le-a trimis Fiumanilor o ordonanță, care nu are alta de scop, decât maghiarisarea tuturor școlilor de pe teritoriul orașului autonom Fiume, pentru-că face obligătoare

propunerea limbei maghiare în toate școlile din Fiume. Guvernul maghiar este de acord și asupra orașului Fiume eficacitatea articolului de lege XVIII. din 1879 despre propunerea limbei maghiare în școlile nemaghiare, cum și art. de lege XXXII din 1875 despre pensionarea învățătorilor și art. de lege XLIII. din 1891 și XXVI. din 1893, referitori la regularea salariilor învățătoresci. Ceea-ce înseamnă, că toți învățătorii de pe teritoriul orașului autonom Fiume, vor fi obligați ca în patru ani să-și însușească limba maghiară, într'atîta, ca se poată propune în școală. Vor aștepta deci să presteze un examen special.

Frumoasă surprindere pentru Fiumani!

S'au împăcat frajii din partidul kossuthist. În nrul de Crăciun Kossuth Ferencz, presedintul partidului independent și 48-ist, publică o declarație în „Egyetértés”, în care cu aer de suveran declară, că recunoaște de nou de organ de partid foaia, care stă astăzi sub conducerea rivalului său, Eötvös Károly, ear' în schimb declară și foaia, că primește de nou în sinul său pe fiul tătîne-so, ca prim-redactor al foii. Și eată așa, pentru kossuthiști nasterea Domnului a adus pace pe pămînt și între oameni bunăvoire. Nu le-ar fi de deochiu!

Din București se telegrafează, că comisiunea de adresă a senatului a fost primită Duminecă la amezi cu obiceiul solemnitate de către M. Sa Regele Carol. După cetirea adresei de către dl C. Boerescu, presedinte al senatului, M. S. Regele a răspuns exprimîndu-și dorința, că senatul va du to sprîngul său pentru îndeplinirea reformelor economice și financiare amînuate prin mesaj. Apoi Suveranul s'a îndreptat aproape o jumătate de oră cu toți membrii comisiunii.

Ungurii în străinătate.

Groful Teleki Arvéd, — ear' avem a face cu un grof, — care era cunoscut până aci de un distins econom, s'a apucat acum de politică. Am amintit — în nrul 253 și 265 al „Tribunei” — de articolii dlui Pierre de Coubertin, publicați în „Ind. Belge”, articoli în cari ocupându-se de viitorul Europei, și îndeosebi de soarta Austriei, se pronunță și asupra Ungariei, sub titlul potrivit de „Chaosul unguresc”. Deși spune câteva adevăruri crude Ungurilor, scriitorul francez le arată totuși mare simpatie, ceea-ce ni-se părea de mir.

Acum ni-se esplică de unde vine simpatia baronului francez față cu Maghiarii. Dl grof Teleki, proprietarul din Drașov, spunea deunăzi în „Bud. Hirlop” cine e P. de Coubertin și cum s'au cunoscut împreună. Evident deci, că toată simpatia ce o are scriitorul francez pentru Maghiari, este a se mulțumi personal dlui conte Teleki.

Și totuși câte nu le spune P. de Coubertin, dar' pildă că-s șovinisti, opresori, egoiști asiatici, etc.

Ba spune chiar că magnatul maghiar (chiar magnatul) pare a fi compus jumătate dintr'un lord englez și jumătate dintr'un emir oriental.

Groful Teleki resumează în „Bud. Hirlop” (nr. 355) articolul dlui de Coubertin, dar' uită a cita aceste potrivite aprecieri. Le vom cita noi odată pe toate.

Mai interesant e, că acum asupra articolilor dlui de Coubertin se pronunță în ziarul belgian mulți alți scriitori din toate țările Europene. Unii relează cu deosebire caracterisarea ce el o făcuse civilizației maghiare, cum e dl M. Bréal, membru al academiei franceze.

Între cei dintăiu, care se pronunță în ancheta ziarului din Bruxella, este și un Maghiar: — groful Teleki Arvéd.

Ziarul belgian redă numai în resumeat opinia grofului din Drașov, scriind astfel:

„Graful Arvéd Teleki, mare proprietar rural, rezidînd la moșiile sale din Transilvania, totuși bine în curent cu politica europeană, pe care a studiat-o în Viena, Paris și Londra,

aderează pe deplin vederilor dlui Coubertin. (Aderența aceasta e într'o privință foarte prețioasă. Red. „Trib.”) El se uimește aflîndu-le așa de conforme vederilor sale...”

— Asta sună ca-și când dlui Teleki i-ar fi cu totul străin dl de Coubertin. Ear' în „Bud. Hirlop” spune el însuși, că a făcut cunoștința lui încă pe cînd certau împreună prelegerile dela școala științelor politice, în Paris, și după aceea de repetite-ori au petrecut timp mai îndelungat împreună.

De altfel opinia dlui grof Teleki — ca să sîrșim de tot cu ea — este că provinciile germane se vor rupe de cătră Austria, îndată-ce va fi dispărut dintre cei vii Împăratul Francisc Iosif I. Apoi „constată” (vorba ziarului belgian), că simțul politic al Maghiarilor și prosperitatea țerei promis un frumos viitor....

După aceea se vede, că groful Teleki a ținut să insiste asupra chestiunii naționalităților; felul însă cum o trata nu a convenit nici redacțiunii dela „L'Ind. Belge” care eată cu i-o resu-mează:

„Tratînd despre revendicațiunile Slovacilor și Românilor — zice „L'Ind. Belge” — el insistă asupra „egalității de tratament” rezervată de guvernul maghiar diverselor neamuri, cari depind dela coroana Sf. Stefan și atribuie (groful Teleki) agitațiunea „unui mic număr de conducători, cari caută a-și face un nume și o stare pe spinarea conaționalilor sei.” (Vechiu și d-s-minjiș clișeu, de grof T. I. Red. „Tribunei.”) El crede de altfel, că pericolul moscovit (tot vechiu și toxic clișeu! Red. „Tribunei.”) va face, ca România să se apropie de Ungaria, fiind ea (România) mai amenințată decât Ungaria. Concluziunea sa este, că separațiunea Ungariei de Austria este de mult un fapt împlinit (!?) și că existența Ungariei a înocetă de mult a mai fi chestiune de viață pentru Ungaria.”

Asta e opinia asupra situației europene a dlui grof Teleki dela Drașov. Precum se vede ea n'are nimic original, nimic propriu, nimic ce s'ar ridica peste nota mediocră a opiniei publice ungu-rești, formată de Bartha Miklós și alți gazetari kossuthiști.

Cât pentru chestiunea naționalităților, dl grof n'a făcut altceva decât a repetat locul cel mai comun din foile cele mai obscure ungurești. Astfel se și contra-zice. Pentru-că dl de Coubertin — cu care se declara în deplin acord — scrie expres următoarele:

„Astăzi... înțelepciunea politică, care a susținut-o atîtu timp, îi poruncește (Ungariei) să îmbunătățească situația popoarelor, cari împărtășesc destinele ei; anumite semne ne permit a presupune, că ea (Ungaria) a observat această necesitate și că bărbății sei de stat se prepară...”

Dacă ar fi adevărată aserțiunea grofului Teleki despre „egalitatea tra-famentului” — aserțiune desmîntită zilnic de viața publică, pe toate terenele — atunci, cum s'ar pute, ca un scriitor francez, prieten al d-sale, și așa de favorabil Ungurilor peste tot, să le ceară, ca provocare la înțelepciunea lor, adică în propriul lor interes, ca să îmbunătățească situația popoarelor?...!

Nici nu mai insistăm.

Se vede și din acest cas, așa rapid spus, că Ungurii devin din ce în ce mai urgisiți în opinia publică europeană; că și acei bărbați cari din diferite considerații la legăturile lor personale, au simpatie pentru ei, nu pot să nu-i admoniceze pentru politica lor brutală, înegală, apăsătoare față cu popoarele nemaghiare.

N'ar trebui însă decât mai multă activitate din partea noastră în presa străină, pentru-ca și puțină simpatie ce o mai au să o peardă cu desăvîrșire, pentru-că ea nu are alt temei, decât necunoștința ori rea cunoștința lucrurilor și stărilor din țeară. Din partea lor „cavalerii” nostri stăpînitori subministrează ei înșiși material abundant și supra-abundant unei astfel de campanii în presa străină. Ne trebuie numai oameni, cari să facă această operă, necesară pentru luminarea străinătății.

Casul dela Alba-Iulia, cu groful Lázár Miklós, e un foarte potrivit prilej.

„Székely támad, — Székely bánja”.

Insulta procurorului din Alba-Iulia nu i-a fost destul de explicită Sécuinului Bartha Miklós! S'a apucat să o explicită și aplica într'un sens mai larg și mai direct întregii națiuni române.

E prea săracă în expresiuni civilisate limbă maghiară, pentru a avea un termin potrivit să întieze pe Iancu, — zice Bartha Miklós. „Haramia vezér” e o vorbă prea slabă, onorifică chiar, pentru un astfel de om...

Eată de ce reeditează el, — reprezentantul presei și reprezentantul națiunii maghiare, că e deputat, — într'o ediție amplificată insulta nesocotitului său compatriot sécuiu.

Dacă în primul cas ne revoltă abuzul de putere al procurorului, în al doilea ne revoltă cinismul ne mai pomînit, cu care reprezentantul opiniei publice maghiare batjocorește un întreg popor.

Contele Andrassy Gyula, care precum se știe n'a fost Sécuiu, a zis odată cătră Cogălniceanu, că Maghiarii din Ardeal fac imposibilă pacea dintre Români și Maghiari.

E cîsior de a aplica cuvîntul marului Ungur, — dar' cu o mică schimbare. Astăzi Maghiarii din Ardeal nu numai fac imposibilă pacea între aceste două popoare, ci provoacă zilnic războiul de rasse, așifînd la ură pe Maghiari contra Românilor.

S'a constatat deja de ziarul „Házánk”, sub domnia lui Bánffy, că dacă chestiunea naționalităților a luat un caracter așa de grav se datorește faptului, că frênile politice de stat au ajuns pe mîna unor Maghiari ardeleni.

Dovada cea mai nouă ne-o dau „Miklósi” din vorbă. Ambii Ardeleni, ambii Sécui; unul reprezintă oficios puterea de stat; celalalt reprezintă neoficios societatea, presa și legislativa maghiară.

Unul reprezintă aristocrația ardelenă, în general scăpătată, — celalalt burgezimea. Ambele clase, cari odată se războiau între sine, s'au unit acum, — oficioși și neoficioși împreună — ca să insulte pe Români.

Și eată-l pe Bartha, democratul, alături de nemeșul grof Lázár, — insultînd pe întrecute la noi și eroii nostri!

Acel Bartha, care nu de mult implora grația M. Sale pentru a-l ierta de pedeapsa ce tot prin procuror i-s'a impus, s'a grăbit să apere pe un procuror „prigonit”, vezi Doamne, de noi, cari apărăm un popor față cu prepotențele guvernărilor, — sau să rămînem la obiect față cu insultele celor-ce sînt chemați din nenorocire să reprezente demnitățile statului și a justiției!

Eată-i pe cei doi Miklóși, par noble fratrum, cum se aliază, peste absurdul, ce-i despart, ca să insulte pe un erou, pe un mort de care se leagă istoria și venerațiunea unui neam întreg. Înțelepciunea Sécurilor — se știe — e proverbială. Tot așa se vede a fi și cunoștința lor de istorie.

Ținem deci să le reamintim niște momente din istoria aceluia colț de țeară, care ne-a dat aceste prețioase esemplare de oameni.

Pe biefii Sécui îi ajunse odată rea pacoste din partea acelor grofi, cari azi ne-au arătat modelul de procuror unguresc. Atocessorii grofului Lázár Miklós, — cari nu se făceau procurori, ci numai domni mari, — luaseră poporului sécuresc toate drepturile și libertățile. I-au făcut iobagii. De aceea cînd Mihailu-Viteazul a intrat în Ardeal, Sécuii, indignați s'au dat pe partea lui, se luptă contra grofilor asupritori. Cu un prilej ei înșiși au făcut revoluțiune contra tiranilor de grofi.

Ioan Sigismund suprimând revoluțiunea Sécuiilor la 1562 a edificat două cetăți în Sécuime, pe cari le-a botezat „Sékely Tánud“ și Sékely bánja (Sécuiul atacă — Sécuiul se căiește). Aceste două cetăți au fost date pe mâna aristocraților, ca să fină încetătușafi pe iobagii sécui. Numai pe timpul lui Mihaiu-Viteazul le-au putut dărâma Sécuii.

E o tristă amintire pentru Sécui acest fapt, care s'a eternizat în două nume de cetăți.

Sécuiul furios se-și aducă aminte! Și se nu uite, că — Românul fine minte!

De prin veacuri de glorie.

— Conferență de —
Prof. Ioan Ursu.

III.

Tocmai când apune vieața istorică a elementului român din dreapta Dunării, apar pe scena istorică principii români — fosti mai înainte dependenți de imperiul lui Ioniță — și state române în dreapta și stânga Olteului.

State mici, ele se puteau cu greu menține fără a recunoaște suzeranitatea cel puțin nominală a celui mai puternic regat vecin al Ungariei. Românii erau însă pe acea vreme — jumătate v. XIII. — foarte viguroși cu forță de expansiune. Când li-a venit bine, au luat armele, ca să delature suzeranitatea, cea formă a veacului de mijloc, pe care popoarele mici cu greu și cu mari lupte numai, o puteau ocoli.

La 272 Lython-Voevod din Oltenia alungă pe Tătari din Muntenia și o ocupă pentru el. Ungurii pretind că Muntenia se cuvine lor, într-o dată a fost cucerită de un principe, pe care ei îl considerau vasal. Lython ia arma și luptă pentru independență. Era însă prea slab, statul lui nu era încă bine încheiat, ca să poată lupta cu un regat puternic ca al Ungariei. A căzut victimă planului său îndrăzneț și cu moartea lui cu arma în mână pe câmpul de luptă, deschide șirul lung al eroilor — atât de numeroși în aceste țări — cari s'au jertfit pentru independență.

Pe la sfârșitul acestui veac și începutul celui următor Muntenia se consolidează tot mai mult ca stat și când se crede destul de întărită ia arma spre a delatura suzeranitatea, pe care Ungurii voiau să i-o impună. Acest pas al Munteniei e cu atât mai îndrăzneț, cu cât în Ungaria era atunci un rege puternic, Carol de Anjou. Dar' Românii aveau pe partea lor cauza dreaptă care dă putere statelor mici. Au avut curajul și Vodă-Basarabă — așa îl numesc documentele ungurești — la anul 1330, în o bătălie aproape de capitala Argeș, a arătat lui Carol Robert, ce poate face o țeară mică, dar' viguroasă.

Făcutu-s'a acolo — spune cronicarul ungurec — măcel mare și au căzut ostași și nobili nemănumărați mulțime, ear' regele cu puținii credincioși ai săi de abia a scăpat. Întemplat-u-s'a această Ungurilor, pentru-ca ei se nu se tru-fească de mulțimea învingerilor și se învețe umilință. Această victorie a delaturat suzeranitatea ungurească. Ungurilor nu le mai venia pofta a o prinde. Basarab-Voevod cu această victorie deschide un timp de glorie pentru

Muntenia, care a ținut tot veacul al XIV-lea. În acest veac Muntenii au desfășurat și au cheltuit multă energie pentru a-și apăra independența țerei. Rar veți mai găsi popoare cari să fi luptat cu atâta îndărătnicie pentru țeară, ca Muntenii în acest veac.

Basarab-Voevod lasă fiului seu Alesandru o țeară bine încheiată, un stat consolidat și cu desăvârșire independent, în urma luptei dela Argeș din 1339. Fiul seu Alesandru menține tot timpul domniei sale de peste 30 de ani această independență, deși pe tronul țării era, în timpul lui, Ludovic de Anjou, cel mai mare rege al Europei din această vreme.

Amintirea înfrângerii tatălui seu Carol Robert era prea proaspătă pentru-că Ludovic se încerca a impune suzeranitatea, deși voia aceasta. Îndată-ce murî Alesandru însă, la 1364, Ludovic încercă să-și aducă la îndeplinire planul seu, cu sîmrea pe tron a fiului lui Alesandru, Vladislav Basarab. Acesta însă nu se lăsa mai pe jos ba chiar întrece pe tatăl seu. Previne pe Ludovic, avînd curajul să năvălească în Ardeal și să supună un considerabil teritoriu la hotar, până aproape de Sibiu, pe care Ludovic a trebuit să i-l lase în stăpânire. Muntenia își lărgeste astfel hotarele pentru a-ntâia-ora, avînd în stăpânire — deși cu forma vasalității — dincolo de munți banatul Severinului și ducatul Făgărașului. Eroismul lui Vladislav reiese și mai mult când ajută pe cumnatul seu Sraefmir se-și reiese tronul Bulgariei, în contra voinței lui Ludovic. Două armate pornesc contra lui Vladislav, care avea curajul să provoace pe cel mai mare rege al aceluși timp, una condusă de însuși Ludovic, și alta de un voevod al Ardealului, Nicolae. La Ialomița viteazul domn le bate pe amîndouă, ear' Ludovic a trebuit să sufere aceeași umilință ca și tatăl seu cu 40 de ani mai înainte, umilință, pe care vom vedea că a suferit-o marele rege cam în același timp și din partea Moldovenilor. Această victorie e o mare glorie pentru Muntenia.

O țeară comparativ mică, învinge toate pedecile pe cari i-le pun Ungurii, se încheagă ca stat independent și raportează victorii contra unor regi mari, victorii cu cari alte neamuri s'ar mândri mai mult de cât noi. Nu-i acesta timp de glorie pentru Muntenia?

La 1372 moare Vladislav și îi urmează domnia independentă a fratelui seu Radu, tatăl lui Mircea, întemeietorul multor mînăstiri din țeară. În sfîrșit acest veac de glorie îl încheie domnia celui mai mare domn al Munteniei din vremurile vechi, a lui Mircea.

Până aci Muntenia era amenințată numai de Unguri. Luptase din răspuneri pentru a se apăra în contra lăcomiei și vanității regilor Ungariei, și când isbutise se pună în respect și se-și afirmă teinice existența, un bălaur se ridică din sud și venia cu pași repezi, ca să o înghiță. Ghiciți cine era acest bălaur? Turcii. Pe la jum. veacului al XIV-lea ei trec Eleopolei și la 1363 prin cucerirea Adrianopolei se așază definitiv în Europa. Toate popoarele balcanice vîzîndu-și existența amenințată, se unesc. După lupte mici, în cari mai adese-ori au fost bătute, popoarele balcanice ca un singur om se ridică și în anul 1389 luptă cu desperarea popoarelor cari își vedea existența amenințată, în bătălia, rămasă multă vreme în amintirea lor, de pe câmpul Mierlei, în Sîrbia. Creștinii au fost bătuiți. Ultima lor speranță nimicită. Bălaurul se putea scălda după această victorie în apele Dunării.

Mircea luase și el parte în nenorocita luptă de pe câmpul Mierlei. Toți tovarășii lui de arme au fost supuși. Se teama să nu-l ajungă și pe el aceeași soartă și aștepta înarumat trecerea Turcilor peste Dunăre. În anul 1393 Baiazid supuse toată peninsula până la Dunăre. În anul viitor 1394, Baiazid trece fluviul. Cu Mircea însă nu i-a umblat ca cu ceilalți, pentru-că în luna lui Octomvrie același an (1394) falcicul Baiazid a mîncat o bătaie cum nu mîncasera până atunci Turcii. La Rovine s'a dat lupta. Rovine a dat lui Mircea cea mai glorioasă pagină din istoria veche a Munteniei; ea arătase că iubirea de moșie e un zid, peste care trece greu un popor cuceritor. Victoria lui Mircea arătase lumei că înfricoșatul bălaur poate fi învins, și atunci după indemnul Papei s'a făcut o cruciată, la care a luat parte mai toată Europa. Doi ani după Rovine cruciații dau lupta la Nicopole. Comanda întregii armate o avea Sigismund, regele Ungariei și împărat al Germaniei. Era mai sus în titlu — și aceasta se căuta pe atunci — și de aceea nu s'a dat comanda lui Mircea, singurul capabil să fi condus lupta contra Turcilor, într-o dată îi cunoștea. Cavalerii din apus dau lupta fără nici o tactică. Resultatul: desastrul complet al creștinilor.

Pe când o cruciată organizată, o armată mare e învinsă, Mircea vedește mărimea lui și a Muntenilor, a noastră a tuturor, prin o nouă victorie, pe care o câștigă 4 ani după Nicopole, în 1400 în o luptă, în care rămân 60.000 de Turci morți.

Deci în două lupte mari, la Nicopole și câmpul Mierlei, creștinii în comun au fost învinși, în două lupte mari, singur Mircea îi învinge. Acest contrast adaugă mult la gloria noastră, acest contrast face, ca să numim acele timpuri — de glorie.

Învîngător de două-ori în contra Turcilor, lui Mircea îi dă mâna să se amestece până și în afacerile lor de tron, în propria lor casă, spriginind pe Musa în contra fratelui seu Mohamed. Dar' în anul 1413 Mohamed, protivnicul lui Mircea, ajunge singur stăpînitor și atunci nu-i rămâne lui Mircea altă nădejde, decât să se pună bine cu noul stăpîn. Era greu să-și mai poată apăra cu armele independența. Încărunțise în lupte, poporul seu își istovise puterile, și grija iubitei sale țări, pe care n'o mai vedea capabilă să poată rezista după moartea lui, i-a făcut să-i asigure existența în schimbul unui tribut de 3000 galbeni și a unei ușoare vasalități. Turcii nu se puteau așeza în țeară. Nu puteau face comerț și avea biserici. Țeara își păstra neatinsă așezmintele ei. Acesta-i un tratat onorabil, care ne arată că vitejii nu sînt călcați în picioare.

Sacrificiile făcute, sîngele vîrsat, a adus roade: pe când Bulgaria, Sîrbia și chiar o parte din Ungaria, au fost prefăcute în pašalic, Muntenia rămase neatinsă. Turcii ținură minte vitejia lor și i-a respectat. Aci veacuri întregi Turcii nu s'au așezat în țeară și Hogeana cântă în biserică.

Această supunere a lui Mircea nu era rușinoasă: Muntenii și-au făcut datoria cât au putut; au luptat cu forțe neegale contra unui dușman înzecit de mare și nu s'au supus decât atunci, când forțele de luptă li-au fost sleite. Dacă *Burii*, cari se luptă azi pentru independență contra unui dușman înzecit de mare, după-ce vor fi luptat până li-s'au sleit forțele — își vor asi-

gura existența prin un tratat de felul acestuia al lui Mircea, ei nu scad în ochii noștri, căci și-au făcut datoria. Istoria va ține cont de aceasta; ea clasează pe popoarele cari își apăra independența în acest fel, în rîndul popoarelor glorioase.

De acum, afară de sporadice încercări ca ale Drăculeștilor de a scutura supremăția turcească, Muntenia nu mai are timpuri cu adevărat glorioase până la Mihaiu-Viteazul.

Până a atinge în treacăt acea epocă, să vă espun timpurile de glorie ale surorii mai mici a Munteniei, care a trecut prin aceeași suferințe și le-a știut cu același eroism delatură, — ale Moldovei. (Va urma).

Revista esternă.

Războiul în Africa-sudică.

În zilele sărbătorilor Crăciunului catolic au venit puține vești despre război. Situația în Africa e neschimbată; retragerea Englezilor continuă.

În America-nordică tot mai mult se manifestă simpatia față de Burii. În mai multe orașe s'au ținut meetinuri, demonstrând în favorul Burilor și făcînd colecte de bani pe seama acestora. Se zice, că Americanii vor să adune 5 milioane de dolari, pe cari îi vor pune la dispoziția lui Krüger.

New-York Journal publică o scrisoare a lui Krüger, adresată lui *Mac Kinley*. Krüger salută poporul american și declară, că Burii au fost aplicați întotdeauna a se supune unui juriu, dar' Anglia a refuzat și i-a silit la război. El amintește, că înainte cu o sută de ani Americanii s'au luptat contra aceleiași națiuni — a Englezilor — pentru independență, ceea-ce o fac acum Burii. De aceea crede, că marea națiune americană va păstra simpatie pentru lupta de independență a Burilor.

Din toată lumea.

— Englezii în Sudan. — Din Franța. — Din Bulgaria. —

Din *Cair* se depeșează, că generalul *Mahon* a cuprins zilele aceste *El Obeid*, care a fost prefăcut în ruine.

Procesul complotiștilor francezi la senat, intrunit în înalta curte, continuă. Ține încă tot ascultarea martorilor. *Fallières* anunță, că lista martorilor s'a încheiat. — La cameră s'a adoptat propunerea, prin care să se fixeze la 11 ore ziua de muncă pentru femeile și copiii dela manufacturi.

Sobrania a votat un credit de 300.000 lei pentru ridicarea unui monument Țarului Alesandru III. — Lista civilă pentru principe se fixază cu un milion de lei.

Chestiuni școlare.

Adunarea învățătorilor în Oieșdea.

Adunarea generală de toamnă a învățătorilor gr.-cat. din desp. Alba-Iulia s'a ținut la 18 Noemvrie a. e. în școala gr.-cat. din memorabila comună Oieșdea.

Își era mai mare dragul a vedea pe conducătorii poporului român din această comună, preotul și învățătorul în

fruntea poporului, îmbrăcați cu toții în frumoase haine de sărbătoare, cum așteptau, primind în mijlocul lor cu căldură pe pionierii culturii.

După celebrarea sfintei liturgii președintele desp. dl Ioan Pampu prin o frumoasă vorbire, foarte acomodată, declară adunarea de deschisă. După ceteria apelului nominal, constatându-se că numai 3 membri lipsesc, între cari și notarul desp., s'a ales notar ad-hoc G. Spătacean (inv. în Galda-inferioară).

După aceea zelosul președinte I. Pampu cetește un foarte frumos și vast raport despre mersul Reuniunii arhidiececane în general și în special despre afacerile despărțimentului nostru, pentru care i-s'a votat mulțumită și recunoștință protocolară.

A urmat disertația dlui Nicolau Băteucii, inv. în Benic despre *Altoirea viței americane*. O parte a disertației n'ea fost cetită, ear' alta explicată practice, arătînd cu pricepere diferite specii de altoire în uscat și verde. Disertația aceasta a fost foarte nimerită atât pen-noi inv., cât și pentru poporul de față.

Disertațiunea dlui George Mitrofan, învățător în Sântimbru încă a fost foarte bună. Peste celelalte puncte ale programei s'a trecut mai repede.

Pe anul 1900 au fost aleși cu unanimitate de voturi: președinte Ioan Pampu, inv. prim, Alba-Iulia; notar: G. Spătacean, inv. în Galda-inf.; cassar: Nicolae Dușia, inv. sec. în Alba-Iulia. Delegați la adunarea generală: George Mitrofan, inv. în Sântimbru și Aurel Pop, inv. prim în Șard. Membru în comitetul central: Victor Drăgan, inv. în Coslariu.

Adunarea de primăvară se va ține în Benic.

La ospitala masă a dlui inv. Partenie Pop din Oieșdea, am fost primiți cu mare căldură. *„Ști-va Dumnezeu, — zice acest încărunit dascăl al poporului, — mai avă-voiu fericoarea de a vă puteți primi încă vre-odată în casa mea. — Intre mai multe toaste și frumoase cântări de ale noastre, părea că ne-am uitat că trebuie să ne depărtăm.*

De pe la noi.

Răspuns și deslușire.

Părintele *N. Borza* din Viștea-de-jos a comis, fără rea credință, o încălcare a statutului organic, și pentru asta a fost aspru, prea aspru ataca de un correspondent de ocazie, în *Tribuna*. Am primit mai multe scrisori din *Ucea* și *Viștea*, din cari ne-am convins despre starea adevărată a lucrului, stare care a fost prezentată esagerat de corespondentul nostru. De altă parte părintele *Borza* își recunoaște însuși greșeala, înca a comis-o, și o regretă, dorind chiar a-și lua pedeapsa ce o ar merita. Convinși din cele ce ni-s'au scris despre hărnicia părintelui *Borza* și de popularitatea ce o are în mijlocul poporului, ținăm să-i dăm prilej de reparație, publicînd scrisoarea sa, ce urmează:

Viștea-inf., 14/26 Dec. 1899.

Insultele asupra mea din faptul că aş fi estradat două şcolgălați bizonyitvány-uri, sînt cu mult prea mari în proporție cu fapta și cu împrejurările în cari s'au comis și ele trebuie ca isvorec din o mare dosă de ură personală.

Eu am fost, sînt și voi fi credincios bisericei și națiunei mele, nu sînt decăzut moralicește, n'am necesinit limba și națiunea și ofiului ce-l port, n'am căcat jurăminte ca să fiu criminalist, după-

e frig și neamul lor e așa de plăpând! (Resgîndindu-se o leacă o prinde în mîna și ea înviorat.) Ce spun eu!... I-am găsit un leocșer de minune... Pe la noi trece urloiu sobelor de dinjos. Păretele-i întotdeauna căldicel. Am să bat o policoară și am s'o pun lipită de părete... Acolo la leocșorul ei, are să fie bine. În căldura risipită ca la o schioapă are să încolțească repede... În scurtă vreme va crește minunată... Vedeți voi, de acum nu mă mai simt singur!... O ceapă degerată!... Da, și voi nu știți că de mîne odațița mea se preschimbă în grădină. În ceapa asta hulită se încheagă, pentru mine, natura cu toate splendorile ei... O iubesc ca pe o ființă scumpă... Toată ziua n'am să-mi iau ochii de pe ea... Profuul ei are să mă fărmece, ruja ei îmi va da gânduri frumoase...

Îngăimat, cu ochii umezi ne-am mai zis:

— Atunci are să fie praznic... Am să vă chem pe toți să-mi admirați *la-leana înflorită*, și ca aiurit rămase necintit, cu ochii duși pe visuri...

Se trezi Ghinocu cu vorba:
— Făvel adușeși vorba de praznic... Știi că mîne-i ziua lui Mitru?

Ce plocon i-ai pregătit?

Barbu viri binșor ceapa în buzunar și cărnii scaunul îndorît, — își trage piciorul la o parte, și foarte tacticos, îl ținea întins, săltat nițel dela pământ...

— E singura cinste ce-i pot face!

Mirați, ne-am uitat peste masă și pe urmă unul la altul: Pentru primă-ora în vieța lui, Barbu își făcuse ghețele cu vac!

Paris.

V. Cioflec.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Ceapă degerată.

— Schiță. —

— Scrie rîu la carte, măi băieți, s'a lăsat ceața s'o tai cu cuțitul și ce frigu dracului! — grăi Baci tovarășilor rebeagiți și înfiorat de propriile lui vorbe, cu un gest de isbîndă, apăsa voinicește pe ghiara leului din clampă.

Căci, cum dă vremea de se înăsprieste ceva ceva, cărcima la *Țarcuț Liliacilor*, cu șirul ei de ofetări, sădiți cu meșteșug în față, începe să ne adăpostea.

Sub tavanul ei jos și cam vișinuf, afumat de pipele atator generații, ne avem cuib. Numele ce-l poartă e ciudat și pe aci au trecut oameni de-a căror umbră vorbim cu sfințenie și cu glasul pe jumătate.

Pe băncile tocite și soioase au visat ei visul vieții. Memoria lor ne vorbește de mîndriile veacurilor trecute... Pentru noi, ei sînt zcii, ocrotitorii casei.

Într'un colț, spre fereastră, se știe masa noastră; aleasă așa, căci în nopțile luminoase pe luciul marmorei tremură umbra crăcilor despoiate. Aci, în pînza albăstrue a cărcimei, sporovăim pe indelete, de ce ni-e drag și departe.

Oglînda din față mai în fiecare seară vede aceleași chipuri.

Baci, virtos în chiept, prelung la obraz, cu ochii blânzi, tăiați ca în tablourile lui Leonardo. Șuvița castanie eșită vecinic pe sub strașina pălării și potrivită cu dichie pe frunte, pălăria largă și cam sumeșită pe creștet, ciocul lui năzdrăvan ca o vorbă de șagă, l-au

botezat fără multă greutate *„Pictorul acestor plaiuri“*, cum cu mult haz o spune singur.

E cu șart la vorbă, și se-l picie cu ciară n'ar sta lângă altu decât Popa.

Popa-i blajin și amîndoi se înțeleg de minune.

Cum e tăcut, cu fața roșcovană și rotunzită, mustățile stufoase căzute în jos a bejanie, — cum stă adus din spate și îngîndurat mai totdeauna, pare un boier moldovenesc surghiunit pe strîmbătate de un divan ce nu s'a aflat decât în mintea noastră.

Numa ce auzi când și când:

— Popo hăi, ce-mi stai așa adânc și întunecat ca o maximă nemțeașă! așa-i strigă-n urechi cu glas pițigăiat de colindător Ghinucu, mocănașul, stupul nostru de ghidușii...

— Vezi tu, măi fîrtate, — adaugă el posnaș, — eu mă lupt cu pămîntu din zori până-n seară și numai de inimă rea nu mă plîng!... He, hei badiță, așa da sculptura pe gravura ta fără mustrare de euget! — Și ochii lui de flacări își înducele para privind-u-l.

Popa simte că-i iubit, suride cu bunătațe....

Așa ne brodise un ajun de praznic mare.

Stam la olaltă și adăpostiți de ori-ce svon, — când printre crepătură uși se ivește un moț de glugă; urmează ceva negru și mogađeata odată în lăuntru, oprită locului, încheie ușa cu sfială. După felul cum sta întoarsă, părea că privește cătră noi. Și adevărat. Cu mișcarea omului zapăcit, când lămurște pe cineva din învălmașeală, momia cu pași măruiți și grăbiți venia spre noi.

— Gata se nu vă mai cunosc din atîta fumărăle! — roși un glas limpede înduioșat ca de orfan....

— Văți invîluit în nori ca divinitățile din Eneida! — și o mînă subțire și palidă ni-se întinde, ear' cealaltă dintr'o smîncitură face vînt glugei pe spate.

— *Barbu!* ca stăpînitor de o neînfrîntă bucurie șopti Popa surprins și fața i-se lumina ca străfulgerată.

— Ei, ce vînturi pela noi? — întrebarăm aproape deodată.

— Eacă, cu pribegia mea de stafie m'am abătut și pe la voi.... — și în vorbă era par'că o ciudată părere de rîu că nu și-a vîzute de drum.

Ne-am strîns într'un colț și i-am făcut loc.

Pe fața trasă, ca de ciară, duioșie multă și ce adîncă tristețea pe acest chip de adolescent istovit pe jumătate!

Din pălăria moale, pîrul cobora până peste țîmple și pe sub șuvițele stufoase căzute în neregulă pe frunte, ochii albaștri și mari, ca două albastrele crescute în umbră de mărăciniș, se uitau la noi sfișii, dojenitori.

Înfașoarea lui de suflet oropsit, îmbrăcămintele roase sporeau jalea, dau întregii ființe o nesfîrșită melancolie.

Barbu trăește tot răsuit. Cu Popa prieten la toartă și nu se vedea, decât așa, pe apucate. De noi fugea, ca se nu mai de ochi cu nimeni și-a strămutat locuința hăt, departe! într'o mahală pusie dela marginea Parisului.

Bietul *Barbu*, unde-i veselia lui de odinioară?! O dragoste nenorocită l'a alungat de sub vechile alei părintești și dogoarea ei îl munceste și acum. A căutat rîul să-l leuciască și pace inimii se-i aflu și n'a fost cu puțință. De

atunci, căsmit, duce traiu uitat, rătăcește din loc în loc, ca un puiu de cuc, fără nici un căpătăiu.

Schimbarăm vorbe de sănătate. Urmă o scurtă tăcere. Barbu își poartă ochii peste fiecare dintre noi și cu un suris copilăros pune în mijlocul mesei o ceapă...

— *Uitați-vă numai!* și rămase privind-o. Am rămas încremeniți. Ghinucu nu și pute să stăpîni firea și isbucni: — Bine coane Fănel, de când poesia română umblă cu cepe degerate în buzunar, ba nu zău?

Barbu, fără să răspundă își clăți capul plin de vise.

Petrecîndu-și palma peste ochi, ca și cum ar fi vrut să ștergă o arătate urită... își razimă capul în cot... și timid prinde a vorbi: — Voi, batjocoriti o biată ceapă și pe nedrept. Rătatea noastră mă doare... Ce fără inimă sînteți! Mie 'mi-o dragă și cât am ținut-o în buzunar nu 'mi-am luat mâna de pe ea. Simțeam o bucurie dulce că o am sub degeta... Vedeți voi, sub pelița asta aurie și fină de care rîdeți, stă ațipit un simbure de vieață, stau ascunse frumșeți, și poate... vise! Cine știe!

— De mult îmi era în gînd să-mi iau una. Voiam s'o știu sădită de mîna mea; să crească sub ochii mei... Azi, după prânz, m'am întemplat pe splaiu. Am vîzute o într'un paner vechiu svirlit de-a valma și pe un ban de cinci am luat-o dela o babă cu ochelari...

Aci se oprî o clipă. Cu teamă își ridică încetinel ochii, și încredințat că-l ascultăm:

— Măne, îmi cumpăr un răbar și o mână de pămînt gunoit, măcinat mărunt, mărunt!... Numai de n'ar ofil-o vecinătatea gîndurilor mele urite!... De n'ar degera, sărăcuța!... În chilia mea

cum afirmă cu toată posibilitatea dl corespondent.

Am subscris un șzolgălati bizonnyivány... ce mi-l-a adus făcut gata dl Nicolae Bărbat...

Ma rugat mult până l-am subscris, zicând ca să nu-î mai fac spese cu legalizarea acestui act.

Errare humanum est, imi voui lua pedeapsa meritată după mărimea faptului îndeplinit, dela organele competente.

Dosa cea mare de ură personală a corespondentului este evidentă și din acea împrejurare, că susține neadevăruri, — că aș fi dat două atestare, ca să ajungă la concluziunea, in errore perseverare diabolicum și astfel să-și valideze față de public insultele mârșave.

Nicolae Borza, paroch.

Nota redacțiunii. Folosim acest prilej pentru a ruga de nou pe corespondenții cari vor să ne facă un serviciu real, ca să fie cât mai obiectivi și drepti în rapoartele lor.

Cronica zilei.

Sibiu, 27 Dec. n.

Memento. 28 Decembrie: Concurs de medic în Roșia-montană (Verespatak).

29 Decembrie: Congregație în Deva. — Concurs de notar în cercul Crușița (pretura Biserica-Abă).

31 Decembrie: Reuniunea de cântări din Caransebeș, adunare generală. — Reuniunea agricolă din Sibiu, adunare generală în Rășinari.

„Frați cu frați“. Într-o elegantă broșură dl V. A. Urechă a publicat o dare de seamă despre sărbătorile date la Roma din prilejul congresului orientalștilor...

La „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“ s'au mai înscris: Demetriu Sp. Câmpian, diacon; d-nele Maria Reou n. Rutscher, Maria Veza n. Șerban și Maria Bologa n. Dragota...

Congregația Albei-inferioare. Poimâne, 28 Decembrie la 10 ore a. m. se va ține în Aiud congreagație esttraordinară în sala de ședințe a primăriei.

Cel mai mare eveniment al veacului. O foaie maghiară publică o serie de interviuri (plăsmuite) despre cel mai mare eveniment al veacului, atribuind persoanelor mai marcate din viața publică maghiară răspunsuri hazlie, cari la unii se nimeresc de minune.

Teoria tragicului.

Cu raport la „Teoria Dramei“ a dlui Dr. I. Blaga. — de Dr. Ghiță Pop. (Urmare).

Dar' nu numai în tragedie, ci și în viața de toate zilele noi adese ne transpunem pe punctul de vedere pur estetic, unde ar trebui să judecăm după morală. Să luăm d. e. individualitatea lui Napoleon Bonaparte.

Când vedem cum universalul pășește și se valorează ca pedepsitor în fața nelegiuirilor comise ale unui individ puternic, sufletul nostru se înalță, în loc să simțim durere pentru căderea eroului tragic...

„Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge.“ Și în fața acestui tablou sfâșietor dl Blaga susține că noi simțim liniște și elevare în loc de durere...

faut passer par la! Când veniau la cuartirul meu. Ear' pentru Sipos Orban, arhiepiscopul inspector de școlae dela Oradea-mare...

Moarte retractată. Ni-se scrie din Prebul, că știrea din nr. 273 despre moartea năpastnică a lui G. Matoleac din Scheiu, care — conform știrea aceleia — mergând la moară fusese atacat și mâncat de lupi...

Incendiu. În comuna Tieu din comitatul Cojocnei în noaptea de 23 Decembrie au ars două case împreună cu clădirile economice și doi porci.

Anul sfânt iubilar 1900 s'a înăugurat cu mare solemnitate Duminecă dimineața. Ceremonia deschiderii sfintei Porți a basilicii St. Petru a condus-o însuși Papa...

Miseriile apeductului. Din mai multe părți se ridică plângeri, că în urma gerului înghețând apeductul locuitorii duc mare lipsă de apă.

Burii în literatură. Transvaalul este și teatrul câtorva romane bune, nu numai al înfrângerilor engleze. Acum 15 ani a publicat Haggard un roman, care a apărut de curând în ediție ieftină.

Nectarie Cincu, archimandritul de seaua al Episcopiei Dunărei-de jos, a răposat în Galați (Bomânia), în etate foarte înaintată.

Hotel „Bristol“ din Constanța a fost distrus de un mare incendiu Sâmbătă noaptea spre Duminecă. S'a scos din ruine și un cadavru carbonizat...

„Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge.“ Și în fața acestui tablou sfâșietor dl Blaga susține că noi simțim liniște și elevare în loc de durere...

„Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge.“ Și în fața acestui tablou sfâșietor dl Blaga susține că noi simțim liniște și elevare în loc de durere...

„Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge.“ Și în fața acestui tablou sfâșietor dl Blaga susține că noi simțim liniște și elevare în loc de durere...

Telefon între București și Sofia. Zilele acestea va fi semnată convenția relativă la firul telefonic dintre București și Sofia.

Circulația trenurilor în România s'a deschis azi pe toate liniile din țeară. A fost de lipsă muncă de șapte zile pentru delăturarea pedecilor cauzate de viscoale și eșirea apelor.

Intre Marea-Baltică și Marea-Neagră se va construi un canal de 9 metri adâncime, — cu 1 metru mai afund decât canalul Suez.

Banca Națională din București a decis a urca taxa scontului seu dela 8 la 9% și dobânda împrumutului pe deposite dela 9 la 10%.

Fondul de pensuni al învățătorilor, conform raportului prezentat dieței de către ministrul de culte în ședința din 22 Decembrie, la finea anului 1898 era de 13,302.215 fl.

Doi păstori buni. În comuna Farcăș, comitatul Sălăgiu, diecesa Oradea-mare, cu poporațiunea română gr-catoalică, înainte cu cincisprezece ani fusese mult timp preot răposatul Simion Toma...

Suma totală este de 100 fl. 50 cr., din care subtrăgându-se speșele de 104 fl. 90 cr., reese un minus de 4 fl. 40 cr.

Primească prea stimati domni și dame pentru spriginul și interesul manifestat și cu această ocaziune ale tinerimeii cele mai sincere mulțumite. Cluj, la 17 Decembrie 1899.

„Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge.“ Și în fața acestui tablou sfâșietor dl Blaga susține că noi simțim liniște și elevare în loc de durere...

„Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge.“ Și în fața acestui tablou sfâșietor dl Blaga susține că noi simțim liniște și elevare în loc de durere...

„Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge.“ Și în fața acestui tablou sfâșietor dl Blaga susține că noi simțim liniște și elevare în loc de durere...

indu-î cu vorbe înțelepte și întinzându-î mână de ajutor. Zi și noapte, ori-când, părintele Pelle are timp și dragoste pentru a osteni în interesul poporenilor sei.

Ultime știri.

Capstadt, 27 Decembrie n. Zilnic se îmulțesc dovezile despre existența unei puternice mișcări de răscoală estinsă a Olandezilor din colonia Cap.

New-York, 27 Decembrie n. Într Fenienii din America, dușmanii cei mai aprigi ai Angliei, s'a pornit o mișcare cu scopul de-a năvăli în Canada...

Din public.*

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea seratei literare împreunată cu dans, aranjată de tinerimea română universitară din Cluj în 23 Nov. n. a. c. au binevoit a contribui următorii...

- Ana Mota (Cluj) 4 fl.; Dr. Cassiu Maniu (Cluj) 1 fl.; d-na Silvia Tempea (Cluj) 1 fl.; dl Stefan Roșianu (Cluj) 2 fl.; Drd. I. Bozac 1 fl.; Simeon Pop (Cluj) 5 fl.; Dr. Aurel Isacu (Cluj) 5 fl.; Drd. Valer Moldovan 1 fl.; d-na v. B. Bodocan (Cluj) 2 fl.; Vasiliu Podoabă (Cluj) 5 fl.; Dionisiu Vaida (Cluj) 5 fl.; Dr. Morariu (Cluj) 4 fl.; d-na Victoria Cheresteș (Dej) 5 fl.; Iosif Cioplea (Cluj) 6 fl.; Drd. V. Muste 1 fl.; v. doamna Băldi (Cluj) 3 fl.; Aug. Giurgiu (Cluj) 3 fl.; Ioan Moldovan (Cluj) 2 fl.; Dr. Nestor Șimon (Năsăud) 3 fl. 50 cr.; Dr. Ilea (Cluj) 2 fl.; N. N. 1 fl. 50 cr.; Constantin Crăciun 2 fl.; Anton Mandea (Cluj) 1 fl. 50 cr.; Grigorie Daraban (Fehetșeu) 5 fl.; Dr. Marcu (Cluj) 3 fl.; Drd. Romul Popu 1 fl.; Dr. Anca (Offenbaia) 2 fl.; I. Popu, C. Sălăgianu, Virg. Popu, V. Murășan, Vasile Popu, I. Mezin, N. Ionescu, A. Caliani, I. Codarcea, V. Popu, A. Nyilvân, V. Moldovan, E. Szabó, I. Mészáros, N. Dula, C. Rus, N. Almășoșcu, I. Dula, N. Scheindt, Brandts, Budaker, I. Pantea, G. Dubleșiu, stud. univ., câte 1 fl.

Suma totală este de 100 fl. 50 cr., din care subtrăgându-se speșele de 104 fl. 90 cr., reese un minus de 4 fl. 40 cr.

Primească prea stimati domni și dame pentru spriginul și interesul manifestat și cu această ocaziune ale tinerimeii cele mai sincere mulțumite.

Cluj, la 17 Decembrie 1899. În numele tinerimeii: Valer. Ostatea, Leonida Domide, controlor. cassar.

* Pentru cele cuprinse în această rubrică redacția nu primește răspunderea.

„câ vedem cum universalul pășește și se valorează ca pedepsitor în fața nelegiuirilor comise de un individ puternic. Căci dacă ar fi așa, ar urma în mod logic ca și pedeapsa ce o suferă un îndrăzneț hoț de codri când e spânzurat ori decapitat să ne procure plăcere estetică.“

CÂNTECE VOINICEȘTI.

XXI.

Crîșmăriță Anisie Fă-mi cămeșe de lotrie, Ce-oi fura tot 'ți-oi da tie.

Din Bihor.

XXII.

Crîșmăriță draga mea Adă-mi vin cât pot eu bea Că de plată î gria mea; Adă-mi vin cât oi pofti Dar' de bani nu pomeni, Căci liliță pent'ro cupă Bădea Pavel te sărută, Ear' pent'ru-o vadră mai mare Te plăteșc c'o 'mbrățișare.

Crîș.

FELURIMI.

Ziarele engleze și rășboiul.

Rapoartele de pe câmpul de rășboiu costă ziarelor engleze enorm de mult. Un ziar din Londra comunică în această privință următoarele amănunte:

Telegramele submarine din Transvaal se dau mai departe prin rețeaua telegrafică a societăței Eastern Telegraph Company pentru taxa normală de 4½ coroane cuvântul. La începutul rășboiului societatea a făcut ziazele reduceri, anume la început până la 1½ ear' mai târziu până la 1 coroană cuvântul, cu condiție, ca ziarul care reflectează la acest favor să se oblige a solvi 24.000 coroane ca taxe de telegrame.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

„Fonia Pedagogică“. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul: 1 an 3 fl., 1/2 an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III nr. 23-24 dela 1-15 Decembrie v. are următorul cuprins: Diferitele forme de învățământ, de Dr. I. Stroia. — Modele de lecțiuni: Baba nesășioasă, de Dumitru Stănescu, de Dr. P. Șpan. — Din literatura școlară. — Preșeara Sf. Andrei în seminarul „Andreian“. — Concurs literar. — Invitare la abonament. — Numărul present fiind ultimul în acest an, este aceluș la el „Tabla de materii cu conținutul tuturor numerilor de peste an.“

„Albina“, revistă enciclopedică populară, apare în București în fiecare Duminecă. Abonamentul: pe an în țeară 5 lei, pentru străinătate: 8 lei. Un număr: 15 bani. Anul III, nr. 11 dela 12 Decembrie 1899 are următorul cuprins: George Coșbuț: Cele două călindare. — G. T.: Îndatoririle primarului sătesc. — G.: Mănăstirea Noul Neamț. Victor Puin: Despre rugăciune și însușirile ei. — Hristea N. Țapu: Din literatura populară românească. — V. S. Moga: A repeta un lucru bun este totdeauna folositor. — O societate de credit și de economie. — Cuibul de pasere. — Gh. A.: Contra alcoolismului. — Întrebări și probleme. — Premii pentru deslegători. — V. S. Moga: Cronica agricolă și comercială. — Înstînțare.

Ilustrațiuni: Mănăstirea Noul Neamț. — Copil rătăcit din părinți bețivi. — Tip de bețiv.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Joi, 28 Decembrie n.

IM WEISSEN RÖSSL.

Comedie în 3 acte, de Blumenthal și Kadelburg.

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

La 27 Decembrie n. 1899.

Hotel „Imperatul Romanilor“: Spiess, loc. mareșal-campestru din Fiume; Ôtves, far maciut din Sepși-S-Georgiu; Deák, sublocoten nt din Făgăraș; Banciu, Roman, Herjia, Pop, din Sălășe, privatieri; Dr. Schuller, avocat din Bistrița; Rossier, profesor din Reghinul-sășesc; Vogel, neguțtor de lemne din Arad; Wollet din Fiume, Modley din Viena, comercianți.

Hotel „Neuriher“: Bosnag, proprietar din Arad; Prusching, privatier din București. Hotel „Meltzer“: Roman, Iosefina Baldi cu fiul, din Mediaș, d-na Szőcs din Tîrgul-Murășului, privatieri; Kabdebo, comerciant din Miercurea; Ienciu, notar din Fofeldea; Popp, preot din Gârbova; Meșianu, montanist din Odobesti; Cristea, teolog din Brașov.

Hotel „Habermann“: Baumann, notar, Schuster, perceptor, din Alțina.

Pentru redacția și editura responsabil: Andreia Baltas Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni. Iosif Marschall.

Primăria comunei București.

Direcțiunea comptabilității.

[400] 1-1

SITUAȚIUNEA

veniturilor comunale la 30 Noembrie 1899 comparativ cu acela din perioada corespunzătoare a anului 1898-1899.

Capitolul	Natura veniturilor	Evaluarea budgetară anuală 1899-1900	Încasări		Diferințe	
			1899-1900	1898-1899	Plus	Minus
I. Venituri ordinare:						
1	Venituri directe	1440700	682889 95	679301 21	3088 74	—
2	" indirecte	8177200	5381987 85	5566447	—	184459 15
3	" din bunuri comunale	641500	503249 85	506750 65	—	2501 30
4	" din servicii comunale	1236500	852 67 15	825330 91	28336 24	—
5	Subvențiuni	561252	323496	411204	—	87703
6	Contribuțiuni pentru drumuri	1615000	83269 90	838852 29	—	5582 39
II. Venituri extraordinare:						
7	Venituri cu destinațiune specială	160875 10	104126 90	123826 06	—	19699 15
8	Diferite venituri	116000	60319 01	90535	—	30215 99
	Rămășițe din exerciții închise	—	73383 80	122917 64	—	47533 84
	Total	18949027 10	8816389 91	9164164 75	29924 93	377699 82
						Minus lei 347774.84

Se certifică

p. director:

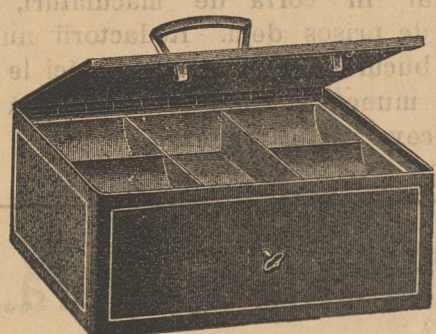
G. Demetrescu.

Șeful biroului scriptelor:

C. Calzian.

Cel mai acomodat cadou de Crăciun

este în zilele noastre o cassă ori casetă sigură în contra focului și furilor.

Foarte elegante cutioane pentru juvaerice, casete sigure în contra focului și furilor, cu izolatură de asbest, casete în format înalt și lat, cu cupțușeală, fiind secret și aparat de legare. Toate suflate elegant cu nickel și obduse cu lack, în toate mărimile și prețurile, mare deposit, dela 7 fl. în sus.

Prețcurante gratis și franco. — Venzătorilor rabat.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu, strada Poplăcei nr. 8.

[391] 3-5

Bolnavi de nervi și de boale genitale

iși mulțumesc însănătoșarea universal-renumitului

Institut Dr. Mitzger

Budapesta VI., în Piața-Teresia 44.

Acest institut special, care în ce privește confortul și eleganța este unic în felul seu, se recomandă în cel mai călduros mod.

Însănătoșarea grabnică surprinzătoare după

metodul de cură „Katophorese“,

care întrece mult în efect pe toate celelalte metode, întru-cât chiar și cele mai complicate forme ale morburilor grele de sânge și de piele, siphilis, morhuri femeiești, îndeosebi casuri de slăbiciuni virile, impotență, provenite din păcatele tineretelor, — se cureaza radical și pentru totdeauna în sale de cură hydro-electroterapice.

[390] 5-10

Onorar după deplina curare. — La scrisori se răspunde franco.

Făinuri

dela

„Prima moară pe cilindri“ în Orlat

a lui

Iacob Uhl și fiii

(strada Morei nr. 17),

de cea mai bună calitate, sorte escelente, care între ori-și-ce împrejurări poate susține concurența față cu toate făinele ungare și obține mulțumirea deplină a tuturor cumpărătorilor și cunoșcătorilor, — se poate căpeta în cele mai frumoase asortiri la firmele: Iuliu Ballmann, strada Morei, A. Bruckner, strada Oanei, Rudolf Grell, strada Cislădiei, Iuliu Frenzt, strada Gușteritei, Ludovic Fuchs, Piata-mare, Gustav Kessler, strada Măcelarilor, Ludovic Kurovsky, strada Faurilor (Schmiedgasse), Aurel Simtion, strada Sărei, Matias Stefani, strada Gușteritei, Francisc I. Wagner mai nainte Constantin Bugarski, strada Cislădiei, Iosif Zimmermann, colțul stradelor Faurilor și Oanei (Schmied și Burgergasse) și la filialele

Iacob Uhl și fiii

în strada Dumbrăvei (Jungenwald) și strada Turnului (Saggasse).

Totodată recomandăm noua noastră brutărie, în care în interesul celei mai mari curățenii, aluatul se frământă nu cu mâinile, ci cu o mașină pusă în funcțiune prin curente electrice, și se coace în cuptor cu etagiu, ars pe dinafară, așa că posibilitatea de a se lipsi de aluat cenușă, resturi de cărbuni etc. este absolut eschisă.

[389] 3-6

Comande pentru ori-ce soluri de aluat și pâne efectueso prompt.

Iacob Uhl și fiii.

Săptămâna penultimă! În preț de 100.000 cor.
5 câștiguri à 20.000 cor. etc.

în bani gata cu detragero de 20%
sunt cel mai frumos și mai practic
CADOU DE CRĂCIUN.

Se pot câștiga cu un los de al
marei loterii filantropice [355] 3-
în favorul reuniunii policlinice din Budapesta (spital).
Fiecare los joacă la toate tragerile fără a se plăti ceva ulterior pentru el,
astfel se pot câștiga cu un singur los toate 6 câștigurile principale în valoare de 200.000 cor.
Prima sortire irevocabil la 4 Ianuarie 1900.
Losuri se capătă la: „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător-dirigent la școala comunală din Ohaba (Făgăraș) se escrie concurs cu termenul de 10 Ianuarie n. 1900.

Emolumentele sânt:

- a) salar 350 fl. v. a. solvinzi în rate lunare anticipative din fondul grănițesc;
 - b) cuartir din 2 odăi, 1 culină și superedificate economice;
 - c) grădina și 4 stângini de lemne;
 - d) paușal scripturistic 12 fl. v. a.
- Cererile instruate conform legii să se adreseze la presiidiul scaunului școlar până la termenul de sus.

Ohaba, în 22 Dec. 1899.

[399] 1-1

I. Crișian,
presid. efor.

Anunț.

În 8 Ianuarie st. n. la 10 ore a. m. se vor esarênda pe calea litațiunii publice realitățile mele stătătoare din casa de locuit, superedificate economice și 230 jug. arător, cositor și pășune, comasate. Condițiunile de litațiune se pot vedê în locuința subscrisei, unde se va ține și litațiunea. Tot atunci voui vinde pe bani gata sau în așteptare 10 boi, 6 vaci, 7 junci, 5 viței, 6 cai, 80 oi și 12 scroafe fatătoare.

[401] 1-3

Cenade-Secaș, în 21 Decemvrie 1899.

Eva Istadie Mărgineanu.

Cine vrea să câștige 400 mărci (circa 250 florini)

câștig lunar, garantat, cinstit și fără risc poate se câștige, aceia care își trimit adresa și o marcă postală sub V. 21 la Annoncen-Exped. K. F. Wojtan, Leipzig-Lindenau. [315] 29-52

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut:

„Căлиндarul Poporului“

pe anul 1900.

Prețul 20 cr + 5 cr. porto.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marshall.

OSKAR de MILLER

sucursuală în Sibiu.

Domnul Oskar de Miller în München, înființatorul construcțiunii de electricitate în Sibiu și a altor numeroase construcțiuni, precum a construcțiunii de electricitate în Lauffen-Heilbronn a./N., Cassel, Frankfurt a./M., Fürstenfeld-Bruck, Kaiserslautern, Strassburg i./E., Nürnberg, Dachau, Holzkirchen, Wiesbaden, Schwandorf, Rothenburg o./Tauber, Mittenwald, Bozen-Meran, Matri în Tirol, construcțiunile dela rîul Isar în München, a celei ferate electrice Mecklenbeurn-Tettngang și a. m. în legătură cu construcțiunea de electricitate din Sibiu la dorința din mai multe părți a înființat

o sucursuală în Sibiu — strada Urezului nr. 9

pentru diferite stabilimente tehnice și electrice,

a căror realizare are să urmeze în Transilvania, Ungaria-sudică și eventual în Romania, și pe subscrisul 'la încredințat cu reprezentarea.

Sucursuala Oskar de Miller se va ocupa cu darea de informațiuni și primirea de comande pentru lumina electrică, planuri pentru folosirea puterii de apă ș. a. ș. a. în comune urbane și rurale și stabilimente industriale, și în ramurile acestea mijlocește compunerea proiectelor de clădire în biroul central (Oskar de Miller, bureau pentru planuri tehnice în München, Ferdinand Miller-Platz nr. 3).

La dorință subscrisul ese afară pentru luarea oculațiunii la fața locului.

Gustav Dietrich,

representantul sucursualei Oskar de Miller, Sibiu, strada Urezului nr. 9.

[368] 4-4

„Foaia Poporului“

este cea mai bună și mai ieftină gazetă poporală.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminecă, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foale

„Foaia Poporului“

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipogafia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACTIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se adă de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, poezie (1888-1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 uri, editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
- „Din goana vieții“, ediția III. (1895) fl. 1.75
- „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 uri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr
- „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele să se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.